

Sektionen för planering säkerhet och miljö
Johan Sjöstrand

Boverket
Remiss Remiss
371 23 Karlskrona

Föreskrifter och allmänna råd om certifierade byggprojekteringsföretag

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Förslagna föreskrifter

Förra året infördes en ny aktör, certifierade byggprojekteringsföretag, i plan- och bygglagen (PBL) som är tänkt att möjliggöra ett snabbspår och undantag från byggnadsnämndens granskning av vissa utformningskrav och tekniska egenskapskrav vid nybyggnad av en viss typ av bostadshus. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) kan konstatera att ändringen i PBL är genomförd och att detta förslag endast syftar till reglera genomförandet av den nya lagstiftningen. Det är inte uppenbart att regleringen av denna nya kontrollfunktion medger en snabbare, enklare bygglovsprocess.

Översynen av byggregelverket i ett större perspektiv

Det är med stor oro SKR ser på den pågående regelutvecklingen.

I förslaget saknas det ett vidare resonemang kring hur funktionen med certifierade byggprojekteringsföretag ska fungera tillsammans med Boverkets föreslagna byggregelverk med samlingsnamnet Möjligheternas byggregler.

Regelöversynen har resulterat i ett förslag på byggregler som till stor del innehåller kvalitativa funktionskrav med begrepp som *acceptabel* och *lämplig* nivå. Därtill läggs ett stort ansvar på den privata sektorn att ta fram standarder, handböcker och vägledning för att hantera tolkningen av de nya föreskrifterna. Sammantaget innebär förslaget att behovet av teknisk kompetens inom alla egenskapsområden och inom alla organisationer i byggsektorn ökar dramatiskt. SKR gör bedömningen att införandet av certifierade byggprojekteringsföretag, där ytterligare regeltolkning placeras hos privata aktörer, riskerar att kontrollsystemet i byggandet ytterligare luckras upp.

Boverkets föreslagna regelverk kommer att skapa ett stort tolkningsutrymme i bygglovsprocessen. Då byggnadsnämnden och byggherren förväntas komma överens utan ett tydligt ramverk med verifierbara krav riskerar kontrollprocessen att präglas av svåra diskussioner och brist på samsyn. Detta i sin tur ökar risken för arbetsmiljöproblem i handläggningsprocessen och öppnar även upp för brottslig verksamhet. SKR oroas över att handlingar som exempelvis otillbörlig påverkan kan komma att öka i kontrollprocessen om möjligheternas byggregler, i den form Boverket föreslagit, träder i kraft. Denna problematik riskerar att förstärkas av införandet av certifierade byggprojekteringsföretag.

Redan idag vittnar många kommuner om att kriminella aktörer identifierat välfärdssektorn som en stor potentiell inkomstkälla. Byggsektorn är en ekonomisk jätte som i sammanhanget omgärdas av en rad kontrollfunktioner för att bland annat säkerställa att vår bebyggda miljö är säker, tillgänglig och hållbar. Det råder inga tvivel om att det skulle förekomma ekonomisk vinning för enskilda aktörer om genvägar i kontrollsystemet skapas. Dessvärre riskerar Boverkets föreslagna regelverk att öppna upp för denna typ av genvägar när många av samhällets tydligt definierade krav på byggandet ersätts med vaga begrepp, verifieringssvårigheter, och drastiskt ökade krav på teknisk kompetens hos både byggnadsnämnd och byggherre.

Tillsynsverktyget och regelöversynen

Funktionen certifierade byggprojekteringsföretag syftar till att överlåta en betydande del av samhällets kontrollfunktion i byggandet till byggherren i syfte att bland annat minska ledtiderna i byggprocessen. Detta förutsätter att seriösa aktörer tar sitt ansvar och utövar den granskning som tidigare skötts av byggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsprocessen har länge präglats av en ökande komplexitet och det är bra att detta uppmärksammas. Det är emellertid oklart hur verktyget certifierade byggprojekteringsföretag kan verka för att minska denna komplexitet. Förutsättningen för att detta verktyg ska fungera effektivt är att de bedömningar certifierade byggprojekteringsföretag gör också resulterar i färdiga byggprojekt som inte utgör föremål för tillsyn i efterhand. Om ett byggnadsprojekt ändå skulle bli föremål för ett tillsynsärende då brister uppmärksammas är det av stor vikt för samhället att byggnadsnämnden kan reda ut vilka bedömningar som lett till projektets beviljade lov, startbesked och slutbesked. Det är otydligt hur bedömningar i granskningsprocessen genom certifierade byggprojekteringsföretag ska kunna bedömas i eventuella tillsynsärenden om *Möjligheternas byggregler* vinner laga kraft.

Sveriges Kommuner och Regioner

Ann-Sofie Eriksson
T.f. avdelningschef